

Αθήνα, 3 Νοεμβρίου 2021

Ερώτηση

Προς τους κ.κ. Υπουργούς:

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΕΠΑΔΑΜ) και των Εδαφικών Σχεδίων (ΕΣΔΙΜ), η ενημέρωση της βουλής επί των ΕΣΔΙΜ και η επίσημη αποστολή τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή»

Στις 22.04.2021 είχαμε υποβάλει αίτημα προς τον Πρόεδρο την Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου, με κοινοποίηση στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, για τον προγραμματισμό ειδικής συνεδρίασης της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου με θέμα τα Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Μετάβασης (ΕΣΔΙΜ).

Στο αίτημα αυτό είχαμε εκφράσει τις έντονες επιφυλάξεις μας σχετικά με τον συγκεντρωτικό τρόπο σχεδιασμού της εμπροσθοβαρούς απολιγνιτοποίησης, με την κοινωνία απούσα. Με έκπληξη είχαμε διαπιστώσει ότι δεν προβλέπεται ευρεία διαβούλευση επί των ΕΣΔΙΜ. Ως διαβούλευση η κυβέρνηση θεώρησε την αποστολή ερωτηματολογίου στους φορείς της εταιρικής σχέσης, που προτάθηκαν από τους αρμόδιους Περιφερειάρχες.

Λαμβάνοντας υπόψη: α) τις απαιτήσεις του κανονισμού για το ταμείο δίκαιης αναπτυξιακής μετάβασης, β) ότι παρατηρείται έντονα συγκεντρωτικός τρόπος κατάρτισης των ΕΣΔΙΜ, γ) ότι στη λίστα των φορέων της εταιρικής σχέσης παρατηρούνται σημαντικές ελλείψεις, δ) ότι δεν έχει προγραμματιστεί δημόσια ευρεία διαβούλευση επί των ΕΣΔΙΜ και ε) την σπουδαιότητα των ΕΣΔΙΜ για το μέλλον των λιγνιτικών περιοχών, η κοινοβουλευτική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ ζήτησε την σχετική ειδική συνεδρίαση της Βουλής και με ακρόαση αρμόδιων φορέων.

Τονίζαμε ότι αφενός η ενημέρωση των Κοινοβουλευτικών Ομάδων επί των σχεδίων των ΕΣΔΙΜ θα αποτελέσει τη βάση της διαμόρφωσης της απαιτούμενης πολιτικής συναίνεσης και αφετέρου ότι είναι επιβεβλημένο, η συνεδρίαση να πραγματοποιηθεί πριν από την κατάρτιση του ΠΔΑΜ, αφού τα τρία ΕΣΔΙΜ αποτελούν τα υποσύνολα του (ΠΔΑΜ) 2021-2027, που θα ενεργοποιήσει την ευρωπαϊκή χρηματοδότηση μετά την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το αίτημα δεν έχει γίνει ακόμα αποδεκτό, σε αντίθεση με το ΣΔΑΜ, γεγονός που μας προκαλεί εύλογα ερωτηματικά.

Στα πρακτικά της 15^{ης} συνεδρίασης της Συντονιστικής Επιτροπής του ΣΔΑΜ, στις 28.7.2021 αναφέρεται ότι «τα αναμορφωμένα σχέδια ΕΣΔΙΜ και ΠΔΑΜ, διαβιβάστηκαν, στις 06.07.2021, στην ΕΥΣΣΑ/ΥΠΑΝΕΠ, προκειμένου να προωθηθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έναρξη άτυπης διαβούλευσης με τις αρμόδιες υπηρεσίες της. Στόχος της άτυπης διαβούλευσης, η οποία εκτιμάται να διαρκέσει έως τον Σεπτέμβριο, είναι η κατάλληλη και έγκαιρη αναμόρφωση των κειμένων (ΕΣΔΙΜ και ΠΔΑΜ) με βάση τις παρατηρήσεις των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου αυτά να υποβληθούν επίσημα προς έγκριση αμέσως μετά την έγκριση του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης για το ΕΣΠΑ 2021-2027».

Σύμφωνα με [δημοσιεύματα](#) στις 19.10.2021, το ΠΔΑΜ και τα τρία υποσύνολά του, τα ΕΣΔΙΜ, στάλθηκαν επισήμως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και μάλιστα είναι και το πρώτο ευρωπαϊκό σχέδιο Δίκαιης Μετάβασης που εστάλη από κράτος μέλος της Ε.Ε. Σε συνέδριο που πραγματοποίησε η Καθημερινή στις 20.10.2021, ο συντονιστής του ΣΔΑΜ, ο κ. Μουσουρούλης επιβεβαίωσε ότι υποβλήθηκε το ΠΔΑΜ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Όμως για την έγκριση κάθε Προγράμματος, τομεακού ή περιφερειακού από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αποτελεί προαπαιτούμενο η έκδοση σχετικής έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Ούτε καν έγκριση με όρους δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς την ΣΜΠΕ. Η Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα σχεδίων και προγραμμάτων, με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος.

Στις 25.06.2021 με Απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ανατέθηκε - στην μελετητική εταιρεία Speed Σύμβουλοι Ανάπτυξης - το έργο του Συμβούλου Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης για το ΠΔΑΜ 2021-2027. Ο σχεδιασμός του Υπουργείου ήταν ότι η Σ.Μ.Π.Ε. θα παραδοθεί στην Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙ.Π.Α.), σε προσχέδιο στις 31.08.2021 και σε τελική μορφή στις 30.09.2021, με σκοπό να υποβληθεί μετά τις απαιτούμενες ενέργειες άμεσα σε διαβούλευση.

Η έγκριση της ΣΜΠΕ του ΠΔΑΜ/ΕΣΔΙΜ συμπεραίνουμε ότι βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Ενδέχεται να ζητηθούν τυχόν συμπληρωματικά στοιχεία κατά τον έλεγχο της μελέτης από την ΔΙΠΑ. Μετά τον έλεγχο πληρότητας και αξιολόγησης επάρκειας της ΣΜΠΕ, θα ακολουθήσει η δημόσια διαβούλευση επί της ΣΜΠΕ. Αιτήματα εξέτασης κατά προτεραιότητα της ΣΜΠΕ, του ΠΔΑΜ/ΕΣΔΙΜ δεν αρκούν, υπάρχουν διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται για την ασφάλεια δικαίου του εγχειρήματος. Από τα αποτελέσματα της διαβούλευσης μπορεί να αλλάξει ακόμα και ο σχεδιασμός του ΠΔΑΜ/ΕΣΔΙΜ. Η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης και των παρατηρήσεων που θα απαιτηθούν από την ΔΙΠΑ, καθώς και οι τροποποιήσεις του Προγράμματος βάσει της απόφασης έγκρισης της Σ.Μ.Π.Ε. είναι καθοριστικής σημασίας.

Βέβαια ένα κρίσιμο ζήτημα που προκύπτει και το οποίο το είχαμε θίξει και παλιότερα, είναι η χρονική αλληλεξάρτηση των διαδικασιών. Δηλαδή προκειμένου να εκτιμηθούν και να αξιολογηθούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τον ΠΔΑΜ/ΕΣΔΙΜ και επομένως στη ΣΜΠΕ τους, θα πρέπει να είναι σαφής ο χωρικός σχεδιασμός. Θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία των προτεινόμενων χρήσεων γης. Στην παρούσα φάση υπάρχουν προτάσεις σε επίπεδο χωροταξικού σχεδιασμού, η εξειδίκευση των χρήσεων γης όμως, θα γίνει από τα ΕΠΣ, τα οποία καθυστερούν πολύ ακόμα.

Στην επίσημη ιστοσελίδα του ΣΔΑΜ είναι αναρτημένα τα σχέδια των ΕΣΔΙΜ (8.2.2021- πρώτη εκδοχή για Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη και 27.4.2021 για Νησιά Βορείου – Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης), το concept paper του ΠΔΑΜ (Απρίλιος 2021). Βάσει της διαβούλευσης με ερωτηματολόγιο και συνοπτικές διαδικασίες αναρτήθηκε η δεύτερη εκδοχή των ΕΣΔΙΜ (Ιούνιος 2021), και το πρώτο σχέδιο του ΠΔΑΜ (Ιούνιος 2021), τα οποία και παρουσιάστηκαν σε ημερίδα στις 16.6.2021. Το πρώτο σχέδιο ΠΔΑΜ και η δεύτερη εκδοχή των ΕΣΔΙΜ τέθηκαν σε άτυπη

διαβούλευση στις 9.6.2021, με αποστολή σχολίων σε mail της ιστοσελίδας ΣΔΑΜ μέχρι τις 25.6.2021.

Από τότε δεν υπάρχει καμία περαιτέρω ενημέρωση ή ανάρτηση στην ιστοσελίδα του ΣΔΑΜ. Δεν γνωρίζουμε σε ποια φάση βρίσκεται το σχέδιο του ΠΔΑΜ ή των ΕΣΔΙΜ. Αν υπήρξαν παρατηρήσεις- σχόλια από την άτυπη δεύτερη διαβούλευση, η οποία δεν πήρε καν την απαιτούμενη δημοσιότητα. Αν το πρώτο σχέδιο του ΠΔΑΜ και η δεύτερη εκδοχή των ΕΣΔΙΜ είναι τα τελικά και είναι αυτά που στάλθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η μη τροποποίηση των σχεδίων βάσει της άτυπης διαβούλευσης θα είναι και παραδοχή αποτυχίας της διαβούλευσης, όπως την εννοεί η Κυβέρνηση και ακόμα μια επιβεβαίωση της κριτικής μας περί συγκεντρωτικού τρόπου κατάρτισης χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1) Προτίθεται η Κυβέρνηση να παρουσιάσει τα ΕΣΔΙΜ σε ειδική συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου της Βουλής, όπως έκανε με το ΣΔΑΜ;**
- 2) Γιατί δεν ανακοινώθηκαν τα αποτελέσματα της άτυπης διαβούλευσης του πρώτου σχεδίου του ΠΔΑΜ και της δεύτερης εκδοχής των ΕΣΔΙΜ που έληξε 25.6.2021; Γιατί δεν έχουν αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του ΣΔΑΜ το τελικό κείμενο του ΠΔΑΜ και των ΕΣΔΙΜ;**
- 3) Έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος της ΣΜΠΕ από τη ΔΙΠΑ; Πότε προβλέπεται να ξεκινήσει η δημόσια διαβούλευση επί της ΣΜΠΕ; Πότε θα εκδοθεί η απόφαση έγκρισης της ΣΜΠΕ;**
- 4) Για την Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση των επιπτώσεων του ΠΔΑΜ/ΕΣΔΙΜ δεν απαιτείται να έχουν ολοκληρωθεί τα ΕΠΣ, ώστε να έχουν εξειδικευτεί οι προβλεπόμενες νέες χρήσεις γης στα υπό - αποκατάσταση εδάφη των λιγνιτικών περιοχών;**
- 5) Πότε προβλέπεται να σταλούν επίσημα το ΠΔΑΜ και τα ΕΣΔΙΜ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πότε προβλέπεται να εγκριθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή;**

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Χαρίσης Αλέξης

Φάμελλος Σωκράτης

Αναγνωστοπούλου Αθανασία(Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Δραγασάκης Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Κόκκαλης Βασίλειος
Μάλαμα Κυριακή
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παπαηλιού Γεώργιος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Συρμαλένιος Νικόλαος
Φίλης Νικόλαος
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης (Μίλτος)